

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

11. ROČNÍK KONFERENCE O ŠEDÉ LITERATUŘE A REPOZITÁŘÍCH

<http://www.nusl.cz/>
<http://nusl.techlib.cz/>
<http://www.techlib.cz/>

24. října 2018

Národní technická knihovna (NTK) pořádá 11. ročník Konference o šedé literatuře a repozitářích, zaměřený na prezentaci aktuálních informací o šedé literatuře a souvisejících témat v národním i světovém kontextu.

ABSTRAKTY

Jsme připraveni na budoucnost? Vliv umělé inteligence na management šedé literatury

Dobrica Savić | International Atomic Energy Agency (IAEA)

Umělá inteligence se stala běžnou součástí našeho denního života, neboť ovlivňuje náš způsob práce, učení, komunikace i zábavy. Umělá inteligence ovlivňuje také oblast informačního managementu. Tento příspěvek zkoumá potenciální dopad na management šedé literatury a je založen na analýze aspektů šedé literatury, jako je objem, různorodost, rychlost a důvěryhodnost. Ukáže také příklady systémů umělé inteligence z této oblasti a nabídne praktické rady informačním profesionálům pracujícím s šedou literaturou ohledně přicházejících výzev.

Reflexe literárního dění v digitálním prostředí

Pavla Hartmanová | Ústav pro českou literaturu, AV ČR

Česká literární bibliografie je článková databáze, která podchycuje odborné i publicistické texty o české literatuře. Cílem přednášky je představit nový projekt Ústavu pro českou literaturu: **Český literární internet**. Databáze se jím tak obohatila o nové excerpované zdroje, webové portály a elektronické časopisy, jejichž obsah není snadno vyhledatelný skrze klasické vyhledávače. Ukazuje se, že tento zdroj dokresluje odbornou debatu o literárním dění, a hlavně přináší nové informace o kultuře v regionech a populární literatuře.

Repozitář a portál GreyGuide: pokroky a posouzení rozvoje za 5 let

Dominic Farace | GreyNet International

Stefania Biagioni, Carlo Carlesi | Institute of Information Science and Technologies; National Research Council of Italy, ISTI-CNR

V roce 2013 společnost GreyNet International a Institut informační vědy a technologií Národní výzkumné rady v Itálii (ISTI-CNR) zahájily budování repozitáře GreyGuide, který slouží jako úložiště dokumentů o dobré praxi v oblasti šedé literatury. Díky společnému úsilí byl GreyGuide rozšířen a slouží i jako dokumentový portál GreyNetu. ISTI slouží jako poskytovatel služby technicky a GreyNet dodává obsahovou náplň. Příspěvek je věnován zhodnocení služby a její návratnosti po 5 letech provozu, závěr bude věnován dalším plánům.

Archivace dat v sociálních vědách z pohledu Českého sociálněvědního datového archivu

Martin Vávra | Sociologický ústav AV ČR

Český sociálněvědní datový archiv je dnes po téměř dvaceti letech své existence etablovanou výzkumnou infrastrukturou v rámci ČR a zároveň součástí evropské infrastruktury skrze organizaci CESSDA. Příspěvek se bude zabývat příležitostmi a omezeními, které jsou spojeny s archivací a sdílením dat v sociálních vědách. Důraz bude kladen na využívané standardy (pro metadata, zápis klíčových slov) a nástroje (řešení online databáze) a také na to, jak se skrze tyto standardy a nástroje rozvíjí celoevropský systém datových služeb v sociálních vědách.

PROGRAM

8:30–9:30

» Registrace účastníků

9:30–9:45

» Zahájení konference

9:45–11:40 **Dopolední blok**

» **Jsme připraveni na budoucnost? Vliv umělé inteligence na management šedé literatury**

Dobrica Savić

International Atomic Energy Agency (IAEA)

» **Reflexe literárního dění v digitálním prostředí**

Pavla Hartmanová

Ústav pro českou literaturu, AV ČR

» **Repozitář a portál GreyGuide: pokroky a posouzení rozvoje za 5 let!**

Dominic Farace

GreyNet International

Stefania Biagioni

Carlo Carlesi

Institute of Information Science and Technologies; National Research Council of Italy, ISTI-CNR

» **Archivace dat v sociálních vědách z pohledu Českého sociálněvědního datového archivu**

Martin Vávra

Sociologický ústav AV ČR

11:40–12:45 **Přestávka na oběd**

Jsou starší vysokoškolské kvalifikační práce skutečně „šedé“? Pár komentářů k dědictví vědy a k šedé literatuře

Joachim Schöpfel | University of Lille – GERiICO laboratory

Hélène Prost | CNRS, GERiICO laboratory

Snježana Čirković | Organisation of the Petroleum Exporting Countries (OPEC)

Šedá literatura je obvykle označována jako nepublikované neregistrované materiály, které jsou šířeny mimo komerční kanály a obtížně dostupné. Zejména v oblasti digitalizačních projektů se tento termín používá také pro starší materiály a speciální sbírky. Cílem práce je analyzovat význam „šedého dědictví vědy a výzkumu“ a na základě empirických a koncepčních prvků přispět k lepšímu pochopení šedé literatury. Zvláštní pozornost bude věnována starším kvalifikačním pracím a disertacím (OTD) jako hlavní součásti vědeckého dědictví z prostředí univerzit.

Zveřejňování závěrečných prací a autorské právo

Matěj Myška | Ústav práva a technologií, Právnická fakulta, Masarykova univerzita

Příspěvek podává základní přehled problematiky zveřejňování závěrečných prací z hlediska autorského práva. V první části je představen smysl a účel tohoto autorskoprávního omezení, jakož i dosavadní vývoj právní regulace. Pozornost je věnována identifikaci jednotlivých zájmů, které při jeho aplikaci mohou stát v kolizi. Druhá část se věnuje aktuální právní úpravě a identifikuje její problémy, zejména ve vztahu k online zveřejňování závěrečných prací. Poslední část navrhuje možná řešení těchto problémů.

Postoj vyučujících a univerzitních pracovníků k šedé literatuře: průzkum provedený na Univerzitě Constantine 2

Azzedine Bouderbane, Teboura Benkaid Kesba, Nadjia Gamouh | University Constantine 2

Vědecký výzkum vyžaduje shromažďování rozličných informací z různých zdrojů. Šedá literatura je informačním zdrojem, který může obohatit vědecké práce výzkumných pracovníků, avšak někteří uživatelé k ní nemusí mít z různých důvodů v určitých situacích pozitivní postoj. Na Univerzitě Constantine 2 byla provedena kvalitativní studie založená na popisném přístupu a na rozhovorech s reprezentativním vzorkem vysokoškolských učitelů. Byly získány významné výsledky, které budou předneseny na konferenci.

Zvláštní právo pořizovatele databáze a výjimka úředního díla

Jakub Mišek | Ústav práva a technologií, Právnická fakulta, Masarykova univerzita

„Open data“ novelou autorského zákona (z. č. 298/2016 Sb.) došlo k úpravě § 94, dle kterého se (staro) nově výjimka úředního díla ve smyslu § 3 autorského zákona aplikuje přiměřeně i pro pořizovatele databáze. Tato úprava usnadní práci s databázemi veřejného sektoru, včetně databází šedé literatury. Přináší ovšem interpretační obtíže. Tento příspěvek na ně upozorňuje a navrhuje řešení. První část je věnována sui generis databázovým právům v kontextu šedé literatury. V druhé části je pojednáno o výjimce úředního díla, její právní konstrukci a je analyzována možnost její aplikace na sui generis databázová práva. Třetí část pak analyzuje přechodné ustanovení, které změnový zákon obsahuje.

Právní režim digitalizace a uchování digitálních děl ve veřejných archívech

Michal Koščík | Masarykova univerzita

Cílem příspěvku je poskytnout praktický náhled do právního rámce digitalizace autorskoprávních děl, jež jsou součástí sbírek a archivů veřejných a obecně-prospěšných institucí. Příspěvek se dále zaměří na nakládání s digitálními kopiemi děl, jež existují výhradně v digitální podobě (tj. nelze je digitalizovat) a existuje veřejný zájem na jejich zachování. Příspěvek analyzuje výjimky z autorského práva dle stávající právní úpravy a možný vývoj právního rámce pro digitální archivy v rámci připravovaného nařízení o jednotném digitálním trhu EU.

LOCKSS – distribuované sítě pro digitální ochranu

Anthony Leroy | Université libre de Bruxelles

Naším hlavním cílem stejně jako pro univerzitní knihovny je dlouhodobá ochrana digitálních dokumentů. V tomto příspěvku probereme zásadní požadavky na ideální řešení digitální ochrany založené na posouzení rizik. Dále ukážeme, jak může open source technologie LOCKSS pomoci knihovnám vybudovat robustní distribuovanou digitální síť pro dlouhodobou archivaci a trvalou dostupnost vědeckých výstupů. Nakonec představíme detailněji jednu ze stávajících sítí LOCKSS – síť SAFE – jako konkrétní případovou studii.

ARCLib – LTP řešení pro knihovny

Eliška Pavlásková, Zdeněk Vašek | Knihovna Akademie věd

V prezentaci bude představen projekt ARCLib, jehož cílem je vytvoření komplexního open source Long Term Preservation řešení pro knihovny. ARCLib umožní zajištění dlouhodobé ochrany digitálních dat dle zásad OAIS modelu a bude volně dostupnou variantou ke komerčním softwarovým řešením. Řešení je určeno i pro další paměťové instituce – muzea, galerie a archivy. Jedním z výstupů projektu jsou i dvě komplexní metodiky – Metodika logické ochrany digitálních dat a Metodika bitové ochrany.

12:45–14:40 Odpolední blok

» Jsou starší vysokoškolské kvalifikační práce skutečně „šedé“? Pár komentářů k dědictví vědy a k šedé literatuře

Joachim Schöpfel

University of Lille – GERiICO laboratory

Hélène Prost

CNRS, GERiICO laboratory

Snježana Čirković

Organisation of the Petroleum Exporting

Countries (OPEC)

» Zveřejňování závěrečných prací a autorské právo

Matěj Myška

Ústav práva a technologií, Právnická

fakulta, Masarykova univerzita

» Postoj vyučujících a univerzitních pracovníků k šedé literatuře: průzkum provedený na Univerzitě Constantine 2

Azzedine Bouderbane, Teboura

Benkaid Kesba, Nadjia Gamouh

University Constantine 2

» Zvláštní právo pořizovatele databáze a výjimka úředního díla

Jakub Mišek

Ústav práva a technologií, Právnická

fakulta, Masarykova univerzita

14:40–15:10 Přestávka na kávu

15:10–16:30 Závěrečný blok

» Právní režim digitalizace a uchování digitálních děl ve veřejných archívech

Michal Koščík

Masarykova univerzita

» LOCKSS – distribuované sítě pro digitální ochranu

Anthony Leroy

Université libre de Bruxelles

» ARCLib – LTP řešení pro knihovny

Eliška Pavlásková, Zdeněk Vašek

Knihovna Akademie věd

konference
o šedé
literatuře
a repozitářích

NTK
50°6'14,083"N, 14°23'26,365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

REGISTRACE A DALŠÍ INFORMACE

Konference se koná v Národní technické knihovně v Ballingově sále. Vložené na konferenci je 300 Kč, platí se na místě. Studenti a zaměstnanci společnosti TECH zdarma. Nutná je také online registrace do 21. 10. 2018.

Více informací: <https://nusl.techlib.cz/konference/11-rocnik-konference/>.

Sborník příspěvků v anglickém jazyce bude vydán jako speciální číslo časopisu The Grey Journal. Příspěvky a prezentace v elektronické formě budou dostupné na: <http://nusl.techlib.cz/konference/sborniky/>.

Přednášky budou nahrávány a zveřejněny za podmínek licence Creative Commons.